

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**

**ОСНОВНІ ЧИННИКИ СТАНОВЛЕННЯ ТАНЦЮВАЛЬНИХ ФОРМ
XX СТ.**

тези лекцій – 2 год.
для студентів V курсу з дисципліни:

«Сучасні напрямки танцювального мистецтва»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

За спеціальністю 024 «Хореографія»

Галузі знань 02 «Культура і мистецтво»

Кваліфікація: магістр хореографії

Освітньо-професійна програма – Хореографія

Розробила:
викладач Мартинюк О. В.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства
Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.
Зав. кафедри: проф., к.п.н. _____ Сосіна В. Ю.

ЛЕКЦІЯ № 2.

План:

1. Передумови виникнення сучасного хореографічного мистецтва.
2. Основні чинники становлення сучасної хореографії.

Сучасна хореографія – це новітній вид хореографічного мистецтва, сформований під впливом соціально-політичних, філософських, технологічних, стилістичних характеристик культури ХХ ст., що виявили в танці імпровізаційність та індивідуальність, а також стабілізували його синтезовану структуру. Визначено чинники і особливості сучасної хореографії.

Перший чинник – це соціально-політичні перетворення в США та країнах Західної Європи протягом ХХ ст. Демократизація західного суспільства, а також рок-музика, сприяли зародженню серед молоді масової культури, що сприяла становленню рок-і-популярних тенденцій в танці. Вони виявились в розважальній молодіжно-побутовій, вуличній манері демонстрації себе в суспільстві, а саме: в еротизації та сексуальній розкутості у взаєминах та в одязі, агресивній репрезентації власного потенціалу, акцентуванні стилю танцю як відображення музики, у виразному динамічному русі.

Другий чинник – це філософські ідеї ХХ ст.: психоаналіз З. Фрейда, К. Юнга викликав інтерес до свідомих та підсвідомих психологічних процесів, фантазій, неврозів, агресій та сексуальності, колективного підсвідомого. Ці особливості сприяли появі авангардних течій (футуризму, сюрреалізму, дадаїзму), що паралельно з рок-і-поп стилями танцю увійшли в хореографію ХХ ст. Інтуїтивізм А. Бергсона сприяв вивільненню митця від суспільно колективних штампів та законів, віддаючи перевагу авторському баченню та втіленню у творчості. Ці ідеї вплинули на формування імпресіоністичних, неокласичних, модерних, пізніше – постмодерністських форм танцю.

Естетика екзистенціалізму з її головними модусами людського існування, за М. Хайдеггером (страх, смерть, совість, емоції), а також філософія абсурду А. Камю сприяли входженню експресіонізму в хореографію. Філософська постмодерна деконструкція Ж. Дерріда сприяли розвитку постмодернізму та постмодерну в балеті, а російський космізм Ф. Достоевського, В. Соловйова вплинув на становлення неокласичних танцювальних тенденцій в росії та в країнах Західної Європи.

Третій чинник – це формально-технічні пошуки Ф. Дельсарта і Е. Жак-Далькроза у сфері ритму й руху та зв'язку руху й музики. Їх ритмопластика набула технічного застосування у джаз-танці, імпресіоністичних, неокласичних, модерних та модерністських тенденціях в танці, що поєднували музичний ритм і пластику, виразний рух.

Четвертий чинник – це вплив стилістики образотворчого мистецтва та музики. Поява в американській музичній культурі джазу, а також прояви архітектури модерну в танці, імпресіонізму в музиці і образотворчому мистецтві, що знайшли своє переломлення в імпресіоністичних танцювальних тенденціях (як імпровізації на вільну тему, показ свіжості, вібрації світла, фіксація миті) в модерн-танці як символічність та орнаментация, активне застосування стилізації різних стилів, форм.

П'ятий чинник – це авангардні течії в мистецтві: експресіонізм, що надав танцю виразності руху й жесту, трагічності, емоційної напруги, психологічності; футуризм, який зумовив впровадження в танець атрибутики, чужої художньої реальності (плакати, маніфести); дадаїзм, що заперечував традиційні принципи хореографії; сюрреалізм, що сприяв показу підсвідомого і реального світу та вчинків; абстракціонізм, що сформував у танці візуальні асоціації від музичного твору чи задуму хореографа; кубізм, що визначив у танці появу кутових позицій, положень, форм; конструктивізм, що виявив у танці візуальний показ механічних процесів. Всі ці прояви принципово нові для танцю, вони значною мірою транс-формували і синтезували традиційний балет.

Питання до лекції:

1. Як вплинули соціально-політичні перетворення в США та країнах Західної Європи протягом (ІХ-ХХ ст.) на розвиток хореографічного мистецтва?
2. Що вплинуло на формування імпресіоністичних, неокласичних, модерних, а пізніше – постмодерністських форм танцю?
3. Що посприяло входженню Експресіонізму в хореографічне мистецтво?
4. Хто започаткував ритмопластичний танець?
5. Вплив стилістики образотворчого мистецтва та музики на розвиток та становлення хореографічного мистецтва?
6. Як виявляється Імпресіонізм у танці?
7. Як можна охарактеризувати Експресіонізм у хореографії?
8. Поясніть поняття Авангардизм і Абстракціонізм.
9. Кубізм у хореографії?
10. Філософські ідеї ХХ ст. – психоаналіз З. Фрейда, К. Юнга тощо) та їх вплив на розвиток хореографії?